

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.

ADMINISTRACIÓ

Y
REDACCIÓCARRÉ NOU DE S. FRANCESC
núm. 27, pis 2.^{on}
BARCELONA.

PERÍÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LLITERARI.

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ.

FORA DE BARCELONA

cada trimestre

ESPAÑYA, 8 rals.

CUBA Y PUERTORICO, 16.
ESTRANGER, 18.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ARREU.

MISERIAS.

LO TELÉFONO.

Ja saben qu' es lo teléfono.

Es aquesta maravillosa invenció del nort americà Edisson que trasmet la paraula humana á grans distàncias, no ja per medi de signes convencionals, sino ab lo mateix tò, ab lo mateix timbre de véu del qui parla.

Es aquest fil ab dos boquillas á cada extrem, una per escoltar y un' altre per dir.

Es una invenció, en fi, que pot donar lloch als més terribles compromisos.

Escoltin sino un quadret de costums.

Se troben á una rica y espayosa torre de Sarriá lo marit y muller duenyos de la casa, un jove, especie de D. Juan Tenorio, que 's diu Alfredo, y un altre matrimoni, la qual dona, Elvira, 's murmura si reb los obsequis del Tenorio de coll de tres dits, barret de copa planxat, jaqué de quadros, bigotí ros y patilletas.

Estan á punt de fer un experiment ab lo teléfono, lo qual los hi proporcionará una tarde distreta.

Lo fill està extés entre 'l menjador de la casa y un pabelló del jardi: entre mitj hi ha un gran espai de terreno cubert d' arbres y plantas, de modo que sense veure 's, los del pabelló y 'ls de la casa 's sentirán perfectament, gracias al teléfono.

Tot esta disposit i s' ha de comensar la prova.

—Qui vol anar al pabelló á parlar? diu l' amo de la torre.

Resposta del Alfredo, que, á la qüenta, ja la duya estudiada:

—Jo demanaria á D. Elvira que 'ns fés sentir alguna cosa. Ella canta admirablement, y no pot privarnos de la sèva véu. Aveure si la coneixerán.

Y luego, presentantli 'l brás que Elvira accepta, anyadeix:

—Jo m' ofereixo á acompañarla.

Lo marit arrufa 'l nas y se 'ls mira; pero es qüestió de no fer un paper ridicul.

—Paciencia y barajar! com deya aquell jugador de *tutti*. No hi ha res més tonto que tenir celos, ó millor dit: hi ha encare una cosa més tonta que tenirlos; demostrarlos.

Lo marit, donchs, se queda aguantant lo paire, mentre la sèva costella se 'n vá ab l' enamoradís Alfredo, qu' es com si diguissim: una costella á la brasa.

Tots se preparan á escoltar la veu dels que ván al pabelló.

Per últim l' amo de la torre 's posa una boquilla als llabis y un' altra á l' orella, y pregunta:

—Están á punt?

Resposta del teléfono:—*Kri*.

Girantse als circumstànts diu l' amo de la torre que s' anomena Casimiro:—Responen que sí.

—Avant donchs, respon la mestressa: preguntéulos si poden cantar lo *miserere* del Trovador.

Lo marit fa la pregunta y respon l' aparato:—*Krok*.

—Diuhen que no, exclama D. Telesforo. Y anyadeix:

—Donchs cantin lo que vulgan.

**

Gran atenció.

Lo teléfono parla: Kra... Kre... Kri... Kro... Kra... Kra... Kra... Kri... Kru... Kra...

En Telesforo:—Miran qu' es maravillós! Per mí are l' Alfredo está cantant l' aria del *Faust*: «*Salve dimora casta è pura*».

La sèva senyora prenen la boquilla:—Si, no hi ha dubte: 'l ritme es aquest; las paraules es lo que no s' enten.

Lo marit de l' Elvira ab gran interès:

—Veyam, fassim l' obsequi: jo soch un gran filarmónich; jo 'u coneixeré; deiximho sentir.

Lo marit de l' Elvira pren la boquilla, escolta ab gran atenció, se l' hi trasmuda la fesomia, pert lo color, està assortat, y ab má crispada sosté la boquilla aplicantsela á l' oido ab la mateixa forsa que si 'l sellés ab un sello empapat de tinta y oli.

—¿Qué té D. Cornelio? pregunta D. Telesforo.

—¿Qué l' hi passa alguna cosa? interpela ab gran interès la senyora de D. Telesforo.

—D. Cornelio diu aquell.

—Parli, exclama aquesta.

Y tots dos lo sacudeixen ab tal forsa que la boquilla l' hi escapa de las mans, mentre tot fora de si, crida:

—¡Infames!... ¡Més que infames!...

**

¿Qué succechia?

Que 'l teléfono que fins llavors havia sigut ininteligible ab lo seu etern Kri... Kra... Kro... comensava á parlar clar.

Una mica massa clar tal volta, pèl pobre D. Cornelio. D. Telesforo al veure tant demudat al seu amich, prén la boquilla y escolta. Lo teléfono parla ab molta limpia.

—Elvira, se sentia que deya la véu de l' Alfredo, no vulga la mèva infelicitat. L'estimo ab tota la passió ab que pot estimarse....

—Ay! responia la véu de l' Elvira.

—Vosté es la mèva vida, perque de vosté depén la

mèva existència..... Acosti á mos llabis la sèva cara y sentirá la cremor.....

—Kri... Kra... Kro...

—Per Dèu.....

—Estiga quiet.

—Pero Elvira.....

—Miri que m' en vaig.

Tot això trasmitia 'l malehit teléfono ab espantosa limpresa, en tant que D. Cornelio que s' havia tirat sobre una butaca s' alsava ab violència, 's fregava plè de rabia las mans, com qui ha pres una gran resolució, Y se 'n anava del saló exclamant:

—Vaig á matarlo.

*

D. Telesforo y la sèva senyora 's miran assombrats.

—¿Qué fém? diu D. Telesforo.

—Es necessari avisarlos, respon la sèva senyora, sino hi haurá un desastre.

Afortunadament lo jardi era ample y desde 'l saló al pabelló hi havia més de setcents passos.

—Arturo, crida D. Telesforo. Vé D. Cornelio tot esbarat: espavilarse.

En aquell moment lo teléfono vá comensar á trasmetre rumor de passos. Anava fi com lo tall de una na-vaja!..

Pero luego anyadia:—Ay hermosa mèva, qu' es bò possehirte!...

—No 'u diguis á ningú per mor de Dèu!... responia una véu de dona.

—A ningú, angelet del meu cel.

—M' ho juras?

—T' ho juro!..

D. Telesforo mentres escoltava consternat aquesta criminal conversa, continuava cridant:

—Alfredo!... Al... fre... dol... !All! !fre! !do! Por mor de Dèu, mira que vè D. Cornelio..... mira que hi haurá un escàndol... No sigas ximple.

Y la conversa amorosa continuava com si tal cosa.

*

D. Telesforo, deya:

—Aquest teléfono es boig: d' allá aquí vá bò; are d' aquí allá dèu anar malament.

En aquest instant se sent un gran crit:

—Miserable!... ¿Ahont es la perjura?..

D. Telesforo y la sèva senyora, exclaman:

—Are hi ha arribat.

—Jesús, Maria, Joseph!..

Pero poch després del crit terrible, ressona una riatllada, y després d' aquesta una altre, ó millor dit dues riatllades á duo.

Reya l' Alfredo y reya D. Cornelio:

—Pero ahont es l' Elvira? preguntava aquest y 'l teléfono ho repetia.

Assentada l' hi deixada á un padris del jardí: ab mí no ha volgut venir, perque diu que jo soch massa atrevit!. Casualment si algú hi ha que la respecti, aquest soch jo.

—No ha vingut al pabelló?

—No ha vingut.

—Llavors, ¿cóm es possible que desde 'l saló sentis som la sèva véu clara y distinta?

—Era que jo la imitava per ferli una broma.

—Vaja, Alfredo, repeta D. Cornelio: vaja que vosté serà sempre un gat dels frares.

—Ja!.. ja!.. ja!..

D. Cornelio: torsentse de riure:

—Ja.. ja.. ja.. ja....

*

En lo saló: D. Telesforo*, rihent tant lo mènos com

D. Cornelio:

—Ja!.. ja.. ja..

La sèva senyora:

—Ja.. ja.. ja.. Qu' es bur....

En Telesforo: ab véu baixa á l' orella de la sèva se-nyora:

—Per mor de Dèu silencio, sino 's descubreix tot y tindrèm un disgust.

A. DEL F.

UN COP D' ULL ALS TEATROS.

No s' ha acabat encare l' afició del públic per anar á veure 'l Tenorio. Aixis hem tingut Tenorio al Liceo, al Principal, al Circo, á Romea, al Espanyol, á tot arreu...

L' únic que s' acaba es la rassa dels Tenorios.

Parlo generalment y sense fer alguna excepció que tal vegada seria justa: jo no hi vist Tenorios com los d' aquest any. ¡Quin modo de dir versos! ¡Quina cantarella! ¡Quina manera de bellugarse!

Sr. Zamora, per mor de Dèu: avants de sortir á las taules, si vol, sopi: menji 'ls plats que l' hi dongui la gana, atipis bò; pero, per mor de Dèu, no 's menji las silabas, ni 'l ritme dels versos. Miri que això no pertany á vosté, sino al públic.

De la pesseta que jo vaig gastarme per venirlo á veure, al menos se me 'n vá menjar un ral de versos. A veure; ¿qui me l' abona?

Apart de això, diguim un' altra cosa: ¿Qué l' hi he

fet algun agravi? L' hi pregunto perque ab aquella veu tant ronca y desagradable no 's reb á cap amich. Si l' hi he fet algun agravi, digui.

Y are permetim que passi per alt los *Hugonots* estrenats ab èxit, y algun' altre cosa, per limitarme á parlarlos de las moltes funcions que s' han fet aquests dies á favor dels inundats de Murcia.

En lo Circo eqüestre 'l divendres los deixables del gimnasi de 'n Sole y en Bea y Arnal ván portarse com uns homes. Dech dir la veritat: alguns d' ells no son deixables, sino mestres: aixis al menos ván demostrar-ho acometent sorts molt arriscades.

¡Que siga l' enhorabona als uns y als altres! Als uns per lo que aprenen, als altres per lo bò que ensenyen, y á tots perque ván recordarse dels pobres inundats.

Lo mateix divendres hi havia funció al Odeon, aquell popular degolladero del carrer del Hospital; pero no 's crequin, lo divendres lo punyal y lo veneno varen quedarse á la guarda-ropia. A benefici dels inundats ván ferse tres actes de comèdia molt agradables: lo coro *La Perla* de la Barceloneta vá cantar dos pessas ab molta afinació, y 'l popular Canonje vá demostrar que tractantse de jochs de mans, es algo més que Canonje, á lo menos es bisbe. La safata, ab tot y tractarse de un teatre freqüentat per la classe obrera vá anar molt bò.

Y 'l mateix dia, divendres, funció al *Principal* á carrech de la societat Latorre. Concurrencia escullida y numerosa, bona bandeja, y en quan als artistas, l' Esmeralda Cervantes vá tocar dos pessas d' arpa, com ella sab ferho, com un àngel.

Lo dissapte, despedida ** de la companyia italiana en lo teatre del Circo. Funció organisada per la premsa, concurrencia notable y distingida. Representació de la *Estraniera*.

No 'ls haig de dir res del mérit de la companyia. No sé si 'u fá que per ser l' últim dia van esmerars 'hi més encare de lo que havian fet fins llavors, ó si era jo, que per ser l' últim dia, vaig mirarme 'ls ab més afició que may, lo cert es que van fer una *Estraniera* sublime: si senyors: aquesta es la paraula, perque no 's pot donar un' obra millor representada.

A cada punt resonaven los aplausos del públic, lo qual demostra que no era jo sol que 'ls admirava, y al final vá tenir que alsarsse 'l telè cinch ó sis vegadas, fins que varen presentarse tots los actors á rebre aquell carinyós saludo del nostre públic.

Una notícia, de pas: per l' Abril tornarem á tenirlos.

De manera que si are han perdut diners, perque veuen al Abril?

Jo 'ls ho diré ab pocas paraulas: are han perdut diners perque han sembrat: á l' Abril vindrán á fer la collita.

Diumenge al demà gran concert de las Societats euterpenes, la banda d' Artilleria y una nutrida orquestra. Lo Bon Retiro plé de gom á gom. Las pessas del programa molt aplaudidas, la banda de Artilleria alcancant un triomf ab la nova adquisició que ha fet de 'n Salvatori.

En lo concert varen pendre part 500 coristas de las societats Euterpe, Amichs Tintorers, Alba, Uniò y Gratitud de Barcelona, La Perla de la Barceloneta, Fraternitat y Constància de Gracia, Porvenir de Sans, Apolo de Sant Martí de Provensals y Ateneo Hortenense de Horta.

Bè pels obrers!

concert que 's celebra al teatro del Circo divendres dia 7. Es lo tribut que pagan als inundats los principals artistas de Barcelona. Las Sras. Fossa y Tormo y 'ls seyors Amigó, Garcia, Martinez, (D. Claudio), Martí, Obradors, Pujol, Tormo, Rodoreda, Rodriguez Alcántara, Roudil, Vidiella y altres, a més de las bandas de Artilleria é Ingeniers pendrán part en aquest concert, que será un verdader aconteixement musical.

Solsament la caritat pot produhir l' uniò de tants y tant bons artistas.

Com que al Liceo l' divendres no hi ha ópera, esprérem que tots los filarmònichs se reunirán en lo teatro del Circo.

* * * Se preparan encare més funcions á benefici dels inundats.

Los empressaris comprenen que no pot ferse tot en un dia, y 'ls periodistas també. Per lo tant, ells que van fent y nosaltres anirem relatant.

Pero vostés per la sèva part, no deixin de anar al teatre.

N. N. N.

ALS ESTUDIANTS.

Sou uns braus: may en la vida ningú havia imaginat
vostra massa tota unida,
lluytant valerosa, ardida
en pro de la caritat.

Fins are no 'us coneixiam,
us creyam indiferents...
Quan nosaltres combatfam,
no pensavam, no sabíam
qu' erau tots, tots uns valents.

Sí; creyam que per vosaltres
l' amor patri era l' derrér...
Avuy venint ab nosaltres,
hém vist que molt més que 'ls altres
teníu voluntat d' acer.

No sou d' aquella confosa
turba que en brassos del vici
viu gastada y neguitosa,
y sols se revifa y gosa
entre 'ls saraus y l' bullici,
No, no: sou de la valenta
y noble rassa espanyola;
sou de la nissaga ardença
que quan pe l' bē lluytā intenta,
salta les montanyas, vola...

Als ulls del mon heu probat
que quan l' infortuni us crida
sabéu corre al seu costat,
deixançò tot olvidat,
sacrificant fins la vida.

Barcelona conmoguda,
ha vist als seus estudiants
fer una campanya ruda
per la pàtria desvalguda,
pe 'ls nostres pobres germans.

Hos ha vist pe 'ls seus carrers
en mitj del ayuga y del fanech,
caminant units, en pés,
sense deturarvos res,
donant la salut la sang.

Incanables, decidits
Barcelona us ha mirat,
despertant los honrats pits,
combatint ab nobles crits
per la santa caritat.

Bè per vosaltres! L' amor
als desgraciats us ha unit:
heu seguit l' impuls del cor
y fent bē heu cubert d' honor
lo vostre cos distingit.

Jamay quedará marcida
vostra gloria corona;
ningú olvidarà en la vida
l' espectacle que enternida
ha contemplat Barcelona.

Al veure l' vostre fervor,
nostra fé s' aviva y creix.
Si pe l' bē, si per l' amor
treballéu ab tal valor,
per tot faréu lo mateix.

Desde aquest jorn endavant
tots seréu per sempre més
nostra esperansa constant;
sempre us voldréu al davant
del gran carro del progrés.

Héu guanyat un timbre honrós,
ardits, valents estudiants;
teníu un títol gloriós,
lo més gran, lo més preciós:
sou tots dignes ciutadans.

Hurra! Seguìu caminant,
enaltiu la vostra història;
miréu tots sempre endavant,
y per la pàtria vindrà
dias de ditxa y de glòria.

C. GUMÀ.

ESQUELLOTS.

Ja poden dirlo per tot arreu.
May s' havia fet á Barcelona lo que s'ha fet aquesta

vegada á favor dels inundats de Murcia, Alicant y Almeria.

La qüestació pública fou un espectacle verdaderament conmovedor.

Lo recaudat en aquest concepte passa de tres mil duros: las robes, gèneros, mantas, etc. valen molt més encare.

Barcelona, castigada per la crisis, dona tot lo que pot.

* * * Los estudiants ván lluhirse sempre, fins á l' últim moment.

Tractantse de fer bè no hi ha fatiga: tractantse de socorre als inundats no ván coneixre descans.

Algun dia pluvia y ells per xó captavan.

Los catòlichs solen dir en las contrarietats qu' experimentan:—Més vā patir Déu per nosaltres.

Los estudiants, al mullarse, deyan:—Més ván mullarse 'ls pobres infelissons de Murcia.

* * * Rasgos conmovedors:

Vá haverhi una dona que no duhent cap quarto, vā entregar un mocador de seda que duya al cap.

Alguns obrers sense traball, no podent donar un cèntim en metàlich, varen oferirse á treginar gratis los sarcos de roba.

En alguna botiga l' amo mogut per l' entusiasmé vā treure l' calaix y vā abocar tot lo qu' en ell hi havia á la panera que anava ab lo carro.

Un subjecte entregà á un estudiant lo porta-monedas: aquest l' obri y 'n tregué una pesseta; pero l' dueñyo de la prenda l' hi aboca tot lo contingut á la safata.

* * * Los inundats de Murcia son desgraciats.

Passan de doscents los bitlets recollits de diferents loterias. Donchs s' han mirat un per un ab tot lo cuidado, y ni un sol ha tret fins are.

Això es una llissó pels que jugan á la rifa.

Si ells sabian lo difícil qu' es tréurela, tirarian los quartos que cada setmana s'hi gastan á una guardiola, al cap de l' any la trencarian y la rifa la trobarian dintre.

* * * Per la funció del Circo (companyia italiana) van repartirse localitats entre algunes persones de distinció, encarregant que las tornessin los qui no volguessin aprofitarlas.

Entre altres vā tornar dos palcos accompanyats de catorze duros D. Federico Ricart; quatre butacas accompanyadas de deu duros D. Federico Marçet y dos butacas accompanyadas de dos duros D. Joseph Anton Mundadas y l' advogat D. Joseph Joan Cabot.

En canvi D. Baltasar de Bacardí vā tornar las sevys, manifestant simplement que no podia assistir á la funció.

Desitjem de totas veras que l' Sr. Bacardí á forsa de rasgos de economia, vegi aumentar la sèva fortuna, sense necessitat de las benediccions dels inundats de Murcia.

En Fontrodona s' empenyava un d' aquests días en plantificar una tranvia pel carrer de Fernando.

Vá defensar l' idea ab molt calor, apesar de lo qual ne sortí derrotat.

De manera que 'ls tranyias, fins avants de sortir al carrer ja fan desgracias.

Perque la derrota del Sr. Fontrodona en lo seno del Ajuntament es una verdadera desgracia.

Al carrer Ample casi tots los vehins s' han quedat sense ayuga.

De alguns altres carrers tenim las mateixas notícias. De manera que á Barcelona sempre succeixen anomalies.

Per tot arreu quan plou hi ha ayuga, aquí ab la pluja vè la sequia.

Després dels de Murcia 'ls de casa.

Cada dia 's tancan novas fàbricas, cada dia un gran número de obrers quedan sense feyna, y desitjosos de treballar están sense que ningú 'ls ocipi.

Aquesta miseria s' amaga avergonyida dintre de casa sèva y no surt al carrer mentres puga estarse'n.

!Mes, ay del dia en que surti!

* * * Nosaltres creyem que s' ha de treballar molt y en diversos sentits en favor dels obrers.

En primer lloch reunint fondos per sostener cuynas econòmicas y tendas de comestibles de bona qualitat y excepcional baratura.

Res de restaurants: l' obrer sense feyna es un pobre vergonyant y molts cops s' estimarà més morirse de fam que sortir á fer ostentació pública de las sevys necessitats. Donéu tots los medis de que puga menjar á casa sèva rodejat de la sèva família y prestaréu un gran servei á la moral y á la dignitat del obrer.

* * * S' hauria d' obrir una suscripció de un tant fixo cada mes pera sostenir de un modo regular aquestas institucions.

Apart d' això las autoritats, sobre tot l' Ajuntament prestaria un gran servei obrint obras públicas. ¿Qué fa la Muralla de Mar? ¿Perque no s' intenta la reforma de Barcelona?

¿No hi ha diners? Que se n' enmatlevin, que més val gastarlos en això qu' en vestir los gegants y anar á la professió de Corpus.

* * * Las crisis presentan un carácter constant. Figúrinse un carro que s' atasca: l' hi donan un bon cop de mà y arriba tranquilament al seu destino. Atascat está l' carro: vinga l' cop de mà que falta. ¿No s' recordan de la crisis de 1868? ¿Com vā acabar? Derribant la Ciutadela.

* * * Construïm donchs lo carrer de Bilbao, lo de la Reforma: tots los que hi haja que fer. Lo traball sempre es secundo, lo traball porta diner, lo diner porta canvi, l' canvi moviment, y ab lo moviment es com s' acaben las crises.

LO PLANY DEL TOCINO.

En vā de triquina,—fém corre notícias:
de res nos serveixen—los planys y gemecs,
¡Oh gent inhumana!—¿Perque ns sacrificas?
¡No diu lo gran Darwin—que tots som parents?

Quan del mes d' Octubre—n' arriba lo quinze
no més pensan cafres—ab nostres pernils;
somian botifarras—bons tall de llomillo
y vingan salsitxas—fins á quedar tips.

Ja avants de la fetxa—del nostre suplici
en la Bona nova—ns matéu á cents
y de contrabando—cap á Barcelona
y un cuarto per unsa—mes car nos venéu.

Caribes famelichs—s' hi tiran com fieras
dantse esgarapadas—per pode'ns comprá:
hi ha home que s' gasta—mitja setmanada
tot de botifarra—per fersen un fart.

Los mossos de fonda—ab la mitxa rialla
van de taula en taula—dihentne tot baix:
—Avuy hi ha llomillo—del fresch ab monjetas...
Y tothom contesta.—Portéumen un plat.

Jo fins considero—si un any no matessin
hi hauria bullangas,—y tiros... ¿qui sap?
portantne banderas—eridant com dimonis
en lloch de Pà y Tòros—¡Botifarra y pà!...

¡Mé faig are l' càrrec—perque nos engreixan
douantnos patatas—bullidas ab cols!
jo 'm creya que fera—per més obsequiaros
y tot era pillos—per troba'ns més bons.

Mal haja fins l' hora—que Alà vā permetre
que 'ls moros d' Espanya—toquessin lo dos!
Allò es gent decenta—s' creuen té un crimen
tan sols de pensar—que 's pot menjari porc,

Si fossen encare—aquells varons dignes
los amos d' Espanya—com eran avants,
seria l' tocino—lo que l' hi pertoca
tal volta á la ciencia—hauria ajudat.

Los amos nos tenen—ab tant de cuidado!...
com nos podem creure—tractantnos tan bē
que pensin matarnos; — això es villania
aix's el suplici—nos portan com bens.

Los cruels, ¡ay! nos matan—en nostre infantesa
quan tot just la mare—nos posa en lo mon,
¡veixeu fersos homes!—¡Que ns donguin las armas!
Vingue cara á cara—á fersos la por.

Jo si que no 'u creya - vingui á Barcelona
trempat com un ginjal—ab quatre companys;
los amos darrera—ab unes canyetas
per treurens las moscas—y fens caminá.

Soch franch los ho juro—'m creya, no ho duptin
que l' amo ns portava—per fersos viatjar
y veure las festas—que un hom s' espavila
pues sempre es molt útil—baixar á ciutat.

Pero al mateix dia—de nostra arribada
tot just feya una hora—que habiam sopat,
que sento com l' amo—de mi enraonaba.
¿Qué diu? Oh desgracia—me vol fer mata.

Sentir això y caure—vá ser cosa feta:
tot d' una m' repenso—no vull ser cobart
¿no ets porc?—dons ets noble—no sém ximplerias.
¡Ay mare quin trago—per quan ho sabràs!

La nit ni pensarhi—qui dorm, impossible,
mil sombras fantàsticas—me voltan per tot,
ja veig com esmoljan—las eynas fatídicas
ja 'm sembla trobarme—dintre un llit de foix.

Per fí es ja de dia,—estiro lo morro
per veure si trobo—un lloch per fugir.
Qu' es cás! L' assassino—ha pres providencias
avans de cometre—tan horrorós crim.

Al últim nos trehuen—passém ja la porta

ESQUELLA DE LA TORRATXA.

y l' amo 'm fá corre—per forsa ó de grat; ja som á una casa—ahont veig que hi entraba tot una familia —de nostres germans.

Oh sort malehida!—Es lo Matadero! entrém y aquells bárbaros,—me lligan á un pal, després ja 'm ajehuen...—Mahoma perdónam y fes que 's rebenti—qui menji ma carn.

J. DERN.

QUENTOS.

Un galifardéu accompanyat de un que acostuma á alser lo cotze ab molta freqüència, visitan un pais desconegut y 's crusen entre ells las següentes apreciations:

—Magnific paisatge!
—En efecte, no es lleig.
—Hermosa vegetació!.... Superbas rocas!.... No s' hi lamenta res sino la falta d' aygua.
Contestació del borratxo:
—Si; també hi falta una mica de vi.

Cham, l' inimitable dibuixant francés, que fá cosa de un mes y mitj qu' es mort, era un subjecte alt com una perxa y prim com un clau.

Apart de això no han vist vostés un home mès xistós. Un dia parlavan de la mania que tenen casi tots los artistas y homes célebres de distingir-se ab alguna cosa diferent de lo que constitueix sa especialitat.

Se citavan las pretensions del pintor Ingres á tocar lo violí; del pintor Delacroix á escriure, de Rosini á coure.

—Y vosté, Cham, ván preguntarli, ¿quina es la sèva aspiració?

Resposta de Cham:
—Jo?.... Criar panxa.

L' hereu de un millonari acut á una botiga de pompas fúnebres per entendre's sobre 'ls gastos d' entero de un seu oncle riquissim.

Discuteix ab molt calor fins los mès insignificants detalls, y en lo fondo de tot s' hi descobreix una cosa: desitjos de gastar lo menos possible.

—Me sembla, diu l' amo, que l' hereu universal de un millonari, podria ser una mica mès rumbós.

L' hereu sense vacilar, respon:

—Home de Déu, si per enterrarlo 'm demané una cantitat tant forta, ¿qué no m' hauriau demanat per matarlo?

Un fulano tenia, com molts altres, la costum d' enmatllevar llibres y no tornarlos.

Quan algú l' hi tirava en cara aquest vici, solia respondre:

—D' aquesta manera retinch mès facilment lo que contenen.

Se moria una persona que poseia una fortuna y un capellá l' auxiliaba.

Per supuesto l' capellá no feya mès que posar en pràctica totes las astucias piadosas per ferli fer una deixa á l' iglesia.

Lo moribundo que conservaba molt clar l' enteniment movia l' cap de un cantó á l' altre ab disgust; al veure tanta perfidia, exclamá:

—Mossen Saldoni, amagui las cartas; miri que l' hi veig lo joch.

Una noya infacionada per la lectura de novelas romànticas va caure á un riu, corrent gran perill d' ofegarse.

Extreta de l' ayqua y trasladada á casa sèva, encare no recobrá la paraula, exclamá:

—Jo vull casarme ab lo meu salvador, siga qui siga.
—No, filla mèva, deya sa mare, es impossible.
—Ay mamá, si no puch casarmhi 'm moriré.
—¿No sabs qui t' ha salvat?
—¿Qui?
—L' Turch.

Lo Turch era un magnific gos de Terranova.

La vigilia de casarse ab una nena bastant acomodata l' tronera Enrich, que passava per home de bona posició, se passejava trist y cap-ficat.

—¿Qué té alguna cosa? l' hi preguntava la sèva futura sogra.

—Res enterament, responia l' Enrich.

Al endemà del matrimoni una plaga de acreedors vá invadir lo domicili conjugal, terribles com la plaga de la llagosta.

—Vosté vá enganyarnos, cridava la sogra roja d' ira com una grana.

—Jo?

—Sí, vosté.

—Senyora; recordi que ahir vá preguntarme: «¿Qué

té alguna cosa?» «Res, enterament,» vaig respondre, y es la pura veritat: yo no tinch un céntim.

Una anecdota picant.

L' abat Terrasson estava morintse, y l' rector de la parroquia s' esforsava en confessarlo.

—Es inútil, digué aquell: ja tinch la llengua mitj paralizada y á més hi perdut la memoria.

—Pero.... ¿es possible? preguntava l' rector.

—Miri, digué l' abat, com iluminat per una idea salvadora, arribis á la cuina, allá hi trobará á la Pauleta, que 's confessi ella per mi: ella l' hi contarà tot com si fòs jo mateix.

Alejandro Dumas en temps de Lluís Felip era miliciano y perteneixia á una companyia de granaders.

Un dia, venint de montar la guardia vá anar-se'n á esmorsar ab uns quants amichs, y al sortir al carrer vá posar-se la granadera al revés, es á dir, ab la placa al darrera.

Naturalment tota la gent girava la cara per mirar-se l'. Y Dumas deya:—Mirin, tothom me mira! Lo que té ser un home célebre.

Un devia vint duros á un seu amich, y un dia que vā treure's una dobleta de cinch duros de la butxaca, l' acreedor vá preguntarli:

—¿Quán me tornarás aquells cinch duros que vaig deixarte?

—Home, t' equivocas, vá respóndreli, no 't dech cinch duros, sino vint.

—Bueno, pero doname 'n cinch y 't faig franch dels altres.

—Cá, barret: mès m' estimo déurete 'n vint que dar-te 'n cinch.

Un jutje del temps antich no tenia mès que una fórmula per pronunciar una sentencia.

Si l' acusat era un vell, deya:

—Que l' penjin, es un gat vell que n' ha fetas moltes.

Si l' acusat era un jove, deya:

—Que l' penjin, que es unjove que no n' faria pocas ni gaires.

Una dama mundana que reb visitas en lo primer pis, se troba davant de un marqués que la freqüenta molt sovint.

—Clareta, una cosa 't demano.

—¿Qué?

—Que treguis al porter y 'n posis un' altre. Avuy hi he tingut un acaloram.

—Es impossible.

—¿Perquè?

—Perque l' porter es lo meu pare.

Un home anava pèl carrer tot trist y cap-ficat.

—¿Qué tens? vá preguntarli un amich.

—Que dech una cantitat y no podré satisferla.

—¿Y per xò estás trist?

—Per xò.

—Home, no sigas tonto, y deixa aquesta tristesa y aquest amohino pèl tèu acreedor.

EPÍGRAMAS.

—Tant estima á la Ramona
deya l' hoy Boix entrístit,
que per mantenir á la dona
treballa de dia y nit.

M. T.

De un ninxo alt del cementiri
quan obras hi estaven fent
un cap de mort de repent
vá caure al cap de 'n Baldiri

que l' deixá mort al moment.

Y contemplant ab cor fort

una tant terrible sort

un fosser molt serio diu:

—Vet' aquí que un cap de mort
pot malmetre un cap de viu.

F. LL. y B.

—¿Qui es aquell tronat tant sech?
¿Qué mira? ¿Qué busca allí?

—Calla! Si es D. Valentí...

—un poeta... ja l' coneix.

—Donchs si dius que 's un poeta

no hi posis duple, hoy gran:

déu buscá algun consonant

ó sino alguna pesseta.

XARADAS.

Que 't casas Pepet ja sò,
mes avans de dà aquest hu

A. A.

lo que no he dit á ningú
are jo t' advertiré.
Que casante ab una tot
dos primera ab una dona
que lo seu prima segona
es passá 'l tres dos, si pot.
Y per fi, sens dir mentida,
ho deu fer que està entre llana,
que no estima á sa germana
y es molt terça repetida.

J. REREF.

Segona tot me vá dir
que ab en prima 's casaria
mès com qu' ell es un perdut
no ho volgué la sèva tia.

B. ROMO y M.

MUDANSA.

Tinch un gós de tot molt pura
que per la tot es molt bò
però tè, la tot y això
are francament m' apura.

MELIS.

ENDEVINALLA.

Me gastan per mar y terra,
puch ser de molts materials
y fins en casos formals
soch un instrument de guerra.

P. FARRÓ.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8 —Un siti de recreo
1 2 3 4 2 6 7 —Una isla.

3 7 5 8 4 2 —Un nom d' home.

3 4 5 7 8 —Un animal de mar.

2 1 4 7 —Un edifici de Barcelona.

3 4 8 —Un vegetal.

TRENCA-CLOSCAS.

Barcelona, Irun, Vilafranca, Montblanch, Ibiza, Olesa,
Dinamarca.

LA NINON.

COMBINACIÓ NUMÉRICA.

• • •
• • •
• • •
• • •

Substituir los pichs ab fraccions decimals que sumadas
vertical, horizontal y diagonalment donguen 1'50.

A. MINISTRES.

GEROGLIFICH.

X D F
Ret 2° 2° L
A Llustrina

JUSPITNGLES.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NÚMERO.

- XARADA 1.—Portamoneda.
- IDEM 2.—Orgas.
- ENDAVINALLA.—Lo pensament.
- ANAGRAMA.—Persa peras aspre.
- QUADRAT NUMÉRICH.—8 6 4 6
6 8 6 4
4 6 8 6
6 4 6 8
- CONVERSA.—Narcis.
- TRENCA-CLOSCAS.—Esparraguera.
- GEROGLIFICH.—Petit home gros barret.

ALMANACHS AMERICANS DE PARET.

AB XARADAS, EPÍGRAMAS, ENDEVINALLAS Y
FINS GUIATS PER LAS CUINERAS.

Gran asurtit per tots los gustos y totas las fortunas.
Dibuixos variats, cromos perfectes, incrustacions d' or, formes
distintas y elegants, tamanyos de totas classes y preus baratissims,
desde 2 rals fins a 18. Tot això ho trobaran en la llibreria de 'n Lo-
pez, Rambla del mitj, 20. Vajin a veure's y se convenceran que no
exagerem.

VENTA AL POR MAJOR Y MENOR. Als correspon-
sals s' otorgan grans rebaixas.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, fill, Arch del Teatre, 21 y 23.